

Asia: VN/15285/2021

HE laiksi osatyökykyisten työllistymistä tukevan erityistehtäväyhtiön perustamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

2 §. X Oy:n tehtävät ja toimiala

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että yhtiön tulisi toimia tuloksellisesti, mutta sen ensisijaisena tavoitteena ei olisi tuottaa liikevoittoa. Toimintaa tulisi ehdotuksessa harjoittaa niin, ettei se vääristä kilpailua. Momentissa säädettäisiin myös, että yhtiön tuottamien palveluiden hinnoittelun tulee olla markkinaehtoista. Onko teillä tähän lausuttavaa?

Esitys on tarkoituksenmukainen, ei muuta lausuttavaa tähän kohtaan.

Pykälän 5 momentissa säädetään, että yhtiö tuottaa EU:n valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettuja yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin tarkoitettuja palveluja (SGEI) ja että siihen sovelletaan lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016). Onko teillä tähän lausuttavaa?

Kohta 2 §. X Oy:n tehtävät ja toimiala kohdassa esitetään ”Edellytyksenä tarjouskilpailuun osallistumiselle on, että vähintään 30 prosenttia työkeskuksen, toimittajan tai työohjelman työntekijöistä on vammaisia tai muita heikommassa asemassa olevia työntekijöitä. X Oy olisi nämä ehdot täyttävä yhtiö.”

Prosentuaalinen osuus tulisi olla suurempi kuin 30 prosenttia.

3 §. Yhtiön toiminnan kohdistuminen

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin yhtiöön työllistettävien kohderyhmästä. Onko teillä tähän lausuttavaa?

Kohderyhmässä osatyökykyiset tulevat nähdä laajempana käsitteenä, kuin pelkästään fyysisen toimintakyvyn puutetta omaavina henkilöinä. Henkilöt, joilla ammatillisen osaamisen ja koulutuksen hankkiminen on haasteellista (esim. neuropsykiatrisista haasteista kärsivät sekä mielenterveyskuntoutujat) ovat yhtä lailla osatyökykyisiä.

Miten ja millä keinoin määritellään pitkäaikaisesti osatyökykyinen, johon esityksessä viitataan? Määrittely tulisi saada yhdenvertaiseksi valtakunnallisesti ja siihen tulisi olla yhtenäiset työvälineet.

Miten viimesijaisuuden arviointi tapahtuisi? Esityksessä todetaan, että ”viimesijaisuuden arviointi tapahtuisi lähettävässä viranomaisessa (työ- ja elinkeinotoimisto)” Esityksessä tulisi huomioida myös kunnat lähettävänä tahona.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että työ- ja elinkeinotoimisto valitsisi kohderyhmäkriteerit täyttävistä työnhakijoista ne, jotka asetettaisiin ehdolle yhtiön palvelukseen. Yhtiö voisi rekrytoida palvelukseensa ainoastaan tästä ehdolle asetettavista henkilöistä työllistäessään osatyökykyisiä. Onko teillä tähän lausuttavaa?

Esityksessä esitetään: ” Pykälän 2 momentin mukaan keskitetty työ- ja elinkeinotoimisto päättäisi X Oy:lle sen palvelukseen ehdolle asetettavista osatyökykyisistä henkilöistä. Osatyökykyisyyden arviointia tehtäisiin osana työ- ja elinkeinotoimistojen normaalia asiakastyötä ja asiakkaiden työllistymisedellytysten arviointia. Osatyökykyiset ohjattaisiin X Oy:lle keskitetysti yhdestä työ- ja elinkeinotoimistosta... Muut viranomaiset eivät voisi osoittaa tai esittää henkilöitä suoraan X Oy:n palvelukseen. Kela ja kunnat voisivat kuitenkin ohjata henkilöitä hakeutumaan työ- ja elinkeinotoimistojen palveluihin sen arvioimiseksi, onko heillä edellytyksiä tulla osoitetuksi X Oy:n työllistettäväksi.”

Esitys on ristiriidassa hallituksen esitykseen eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja eräiden työttömyysetuuden saamisen edellytysten uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi. Osatyökykyisten kohderyhmä on pääosin kuntakokeilujen ja tulevaisuudessa kuntien kohderyhmää. Tässä esityksessä ohjaus siirrettäisiin yhdelle toimijalle eli työ- ja elinkeinotoimistolle sekä todennäköisesti pois paikallisesta ohjauksesta. Tämä esitys antaa kuvan, että tämä X Oy tulee palvelemaan ainoastaan suurimpien kaupunkien asiakkaita ja tarpeita. Alueet, jotka kärsivät eniten työvoimapulasta, kuten Kainuu, tuskin saisi tässä tapauksessa hyötyä tästä erityistehtäväyhtiön perustamisesta.

Mikä olisi perustettavalle erityistehtäväyhtiölle sopiva nimi?

.

Elinvoimaa Oy

Muita huomioita ja kommentteja esitysluonnoksesta

Onko teillä muuta lausuttavaa?

Ei muuta lausuttavaa.

Tikkanen Milla
Kajaanin kaupunki - Työllisyyspalvelut